

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
'Αριθ. "Ερωτ... Ηλεία IV, 5ος / 1970

A'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΩΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Α ΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1-23/2/1970.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολης).... Μαντινά
 (παλαιότερον ονομα: Αλεποχώρια Επαρχίας Δ. Δ. Κύρια)
 Νομοῦ .... ? Ιωαννίνων .....
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἔξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Χρήστος
Γ. Βραζέλης. ἐπάγγελμα .... Διδάσκαλος
 Ταχυδρομική διεύθυνσις Μαντινά .... ? Ιωαννίνων
 Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἔξεταζόμενον τόπον.... 10 .....
3. Ἀπὸ ποια πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίαι :
 α) ονομα καὶ ἐπώνυμον Σ. Αντ. Χαραζής
Γ. Λαζαρίδης ...
 ἡλικία...58... γραμματικαὶ γνώσεις...Α. Ζ. Σ. Σ. Σ. Ιωαννίνων
Γ. Λαζαρίδης τόπος καταγωγῆς Μαντινά

ΑΚΑΔΗΜΙΑΚΑ ΚΑΘΕΝΑΓΟΥΝ - ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποιαί ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σπορὰν καὶ ποιαὶ διὰ βοσκήν ποιμνίων ; Σ. Π. Ο. Ε. Σ. - Π. Ε. Ρ. Ι. Ο. Χ. Υ. Α. Δ. Κ. Π. Ο. Σ.
Β. Ο. Ε. Η. Π. Ο. Ι. Υ. Ν. Ι. Σ. Ζ. Π. Ε. Ρ. Ι. Ζ. Ο. Μ. Α. Ρ. Ο.
 "Υπήρχον αὗται χωρισταὶ ἡ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; Χ. Η. Ρ. Ι. Σ. Τ. Α. .....
- 2) Εἰς ποιόυς ἀνήκον ὡς ἴδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
 δῆλ. εἰς τοὺς χωρικούς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ελληνας ἡ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους")· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονάς κλπ. ....
η. Ε. Ι. Σ. Φ. Υ. Ν. Ι. Η. Σ. Π. Ρ. Ε. Σ. Ο. Π. Η. Ι. Κ. Α. Ι. Ζ. Ν. Σ. Σ.
- 3) 'Ο πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; Η. Α. Α. Λ. Π. Σ. Σ. Ν. Σ. Η. Σ. Σ. Σ.
γ. Χ. Ι. .....

- β'. 1) Οι κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; .....

Eἰς ἀμφοτέρα

- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; .....

- γ'. 1) Eἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποίοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὅρους ὡς ἄπομα ἢ μὲ δόλοκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; .....

Δέρναρχοι δολοκληρον

- 2) Πᾶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισα-
κατόροι κλπ.) ..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνική των θέσις ; ...

Σ.χ.ρ.Π.ρ.α. ἐπιτηδευκός ἀλλογνωθεὶς τοιούτοις

- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των : (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα;) .....

- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἔργαται ; ἐποχικῶς, δηλ. διά τῷ θερισμῷ τὸ ἀλώνισμα, τὸν πρωγητὸν τὴν δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπό ποὺ προήρχοντο οὗτοι ήσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναικες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον · ήμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; .....

Ναὶ, ἐπιτηδευκός ἀλλογνωθεὶς τοιούτοις

- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ύπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐάν ναί,
ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; .....

χι

- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν
ἔργασίας ; .....

λέγεται επιτηδευκός ἀλλογνωθεὶς τοιούτοις

- β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἔργαται ..... ἢ ὡς τεχνῖται
κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιαστές), πρα-
ματευτάδες (έμπτοροι) κλπ. ; .....

λέγεται επιτηδευκός ἀλλογνωθεὶς τοιούτοις

νεοί νεαί τοιούτοις

δ'. 1) Πώς έλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲν ζωϊκήν κόπτρου (βιῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικήν (μὲν καῦσιν: α) τῆς καλαμίδης μετά τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μὲν κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; . . . .

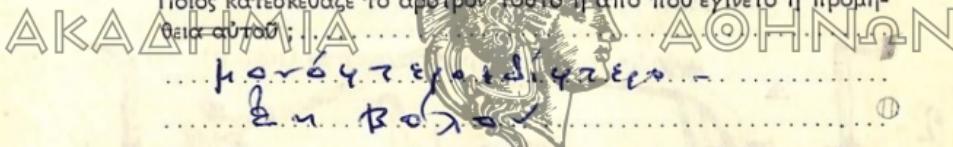
.....
.....
.....
.....

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ..... 19.45. - ~~45.~~ .....

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργίαι μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ..... 19.30. .....

.....
1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποια κτήματα ἔχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; .....

.....
.....
.....

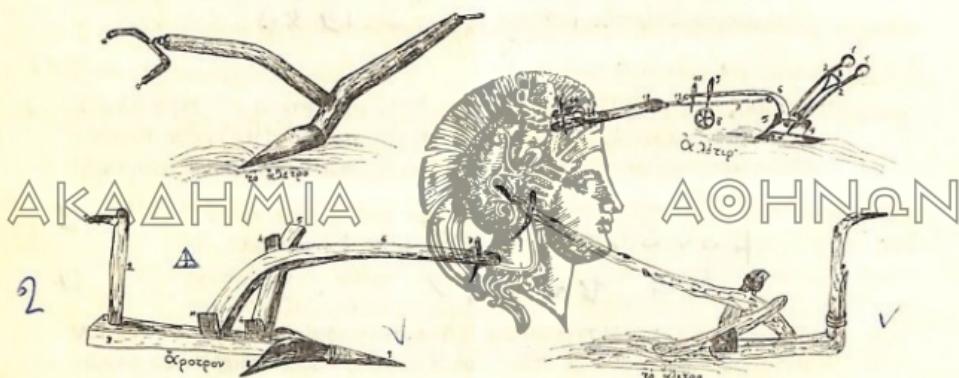
Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἑκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου μὲν τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. .....

1..... 4..... 7..... 10.....
2..... 5..... 8.....
3..... 6..... 9.....

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) ..... 19.50. ....
3) Μηχανὴ θερισμοῦ ..... -

- 4) Μηχανή δεσίματος πῶν σταχύων (δεματιῶν).....
- 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ .....
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .....
- ...αἱ παναγίες οὐ γένεργει.*
- .....
- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφὴ τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄροτρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονίζομενα ἐνταῦθα ;

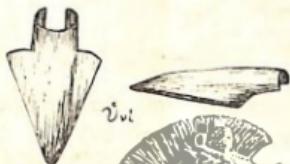
- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἔξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11. ....
2.	7.	12. ....
3.	8.	13. ....
4.	9.	14. ....
5.	10.	15. ....

(1) Εάν εἶναι δυνατὸν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν οὐπάρχουν διαφοράί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρίθμησιν).

- 4) Τὸῦ οὗ τοῦ ξυλίνου ἄροτρου ἡτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἄροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιθάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει οὗτον (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἔάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἑκάστου.
- .....
.....
.....

- 5) Ποιον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἄροτρου; ..... σ.χ.: 2 .....

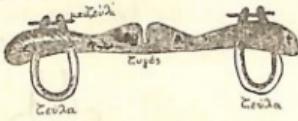
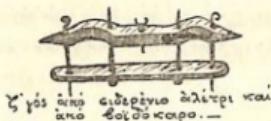
ΑΚΑΔΗΜΙΑ 6) Ητο (ἢ εἶναι) κάτεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἡ σιδήρου; .....

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἄροτρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ κλπ.) .....
- .....
.....

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὅργωμα) ποῖα ζῷα ἔχρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῷον, δηλ.
ἵππος, ἡμίονος, ὄνος.... *βόες, οὐ γάρ, οὐδὲ οὐδὲ*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὅργωμα δύο
ζῷα ἢ ἕν;.... *ἄλλα οὐδὲ οὐδὲ*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῷα ἥτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός;
..... *Μαίη, διὰ τοῦτο οὐδὲ*

Σχεδιάσσατε τὴν μορφὴν τοῦ παλαιοτέρου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἔξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεύ-
λια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

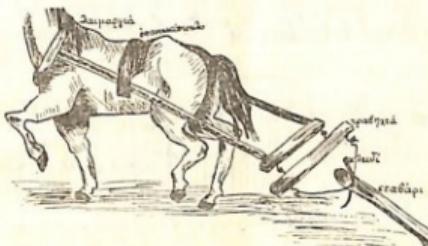
ΑΘΗΝΩΝ

- 10) Σχεδιάσσατε ιδιαιτέρως τὴν μορφὴν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας.
- .....
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
ὁ δποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλούρι),
προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὅργωμα; (Σχεδιάσσατε
αὐτόν).
- .....
- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὅργωμα δι' ἑνὸς ζώου; *?A. η. η. η. η.*
Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον;
- .....

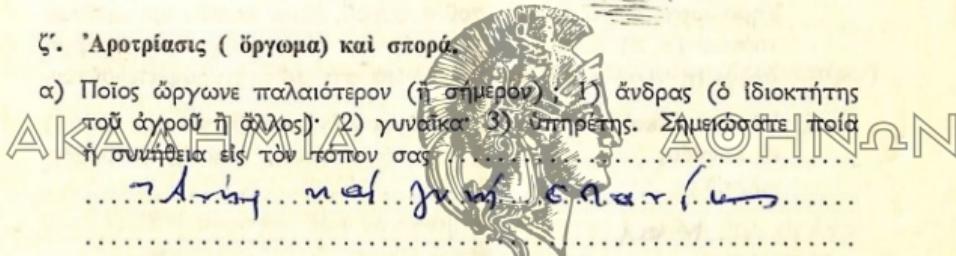
Περιγράψατε καὶ σχεδιάσατε (ἢ φωτογραφήσατε) τὴν σκευήν,
τὴν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

.....
.....
.....

ζ'. Ἀροτρίαστις (ὅργωμα) καὶ σπορά.

- α) Ποῖος ὕργωνε παλαιότερον (ἢ σῆμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ιδιοκτήτης
τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκος 3) μητρέτης. Σχεδιάσατε τοῦ
τοιούτου οὐντηθείας εἰς τὸν τοπὸν σας

- β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) .....

.....
.....
.....
.....
.....

- 2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

.....
.....
.....
.....
.....

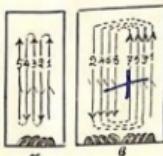
- 3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῷα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ
ὅργωμα· μὲ σχοινί, τοῦ ὅποιου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα
τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).

.....
.....
.....

- 4) Σχεδιάσσατε πώς έγίνετο παλαιότερον (έπισης πῶς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ' εύθεταν γραμμήν, ώς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);
- .....
.....
.....

ἡ ὄργωνεται περιφερειακῶς ώς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

.....
Ω. Ξρ. Α. Ξρ. Β. Ε. Κανάς.....

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, πιον ἐκ τῶν ὄργωμάτων τούτων (α, β) είναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὄργωματος σχεδιάσσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ στροῦ ἔγίνετο (ἢ γίνεται σκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορεῖς τὴ σποριές, ντάμιες, σιασίες, μεσοδράσεις κ.λ.π.) ;
- .....
Μ. Σ. Η......

Πῶς ἔχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; μὲ αὐλακιάν ;

.....
Μ. Σ. Η. Σ. Μ. Ζ......

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπτάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον ;
- .....
Ε. Λ. Ν. Λ. Ε. Ο. Σ......

- 7) Ποῖοι τρόποι ἡ εἶδη ὄργωματος (ἄροτριάσεως) ἥσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνυοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ.

.....
Μ. Σ. Ζ. Η. Ζ. Σ. Σ. Σ......

Εις ποια δργώματα (σποράς) γίνεται χρήσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. ....

γ) Ἀροτριάσεις (δργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς:

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα δργώματα ἔγινοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικήν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὄνοματολογία) τὰ δργώματα αὐτά π.χ. καλλουργιά, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ....

.....Εν α.....ξελεφρόν.....χειρόν
.....παρθένον.)

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν, ('Απαντήσατε όμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγράνάπτασιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιταρί ἢ ἄλλο δημητριακόν....

.....5.....Ξ.....Ζ.....

- 4) Πόσα δργώματα γίνονται διὰ κάθε είδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν είδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχήν; .....

.....1.....Ἄρ. εἰς τονικόν.....

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸν περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἑδάφους; .....

.....Κ.....ζ.....η.....ε.....τ.....ε.....ν.....μ.....ρ.....ε.....τ.....

- β) Μὲ ποῖα γεωργικά ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὅργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

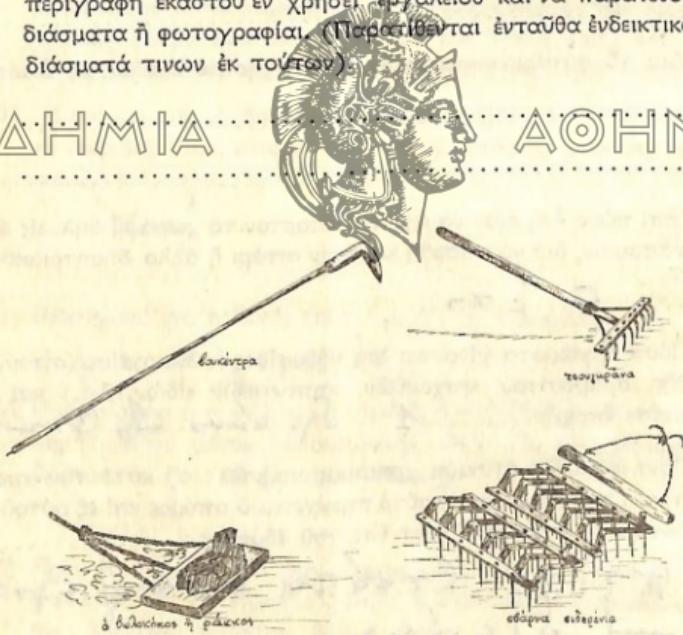
μα ἡ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἡ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆ ἐις τὸ ἐν ἄκρῳ τοῦ βουκέντρου ἡ μὲ ἄλλον τρόπον; .....

.....*Boukentros*.....
.....
.....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὅργωμα ἴσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); .....*Εἴδη Εποιημάτων*.....
Cultus agriculturae, agriculturae & agriculturæ

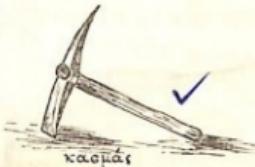
3) Ἡ σκαφὴ μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὅργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ.ἄ.); Νὰ γίνη εἰς τὴν θέσιν τῶν ὧδι ἄνω (1-3) ἑρωτημάτων περιγραφὴ ἑκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἡ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ · · · · · ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἡ τοῦ κήπου π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπτα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

έκάστου καὶ παραθέσατε ίχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....
..... *λιμ. τ. 1.* .....

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὅργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ώς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἔκτελοῦν

..... *λιμ. τ. 1. συνεργάται της* .....

- 7) Ποῖα χωράφια ἔκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σποράν δσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἔκάστου εἶδους.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

..... *π. ρ. ι. ω. χ. η. μ. φ. τ. θ. θ.* .....

- 8) Ποῖα χωράφια ἔκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζῷων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

..... *δρ. αβ. τ. θ. θ.* .....

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πραστίες (βραγγιές) καὶ ἄλλως.

..... *— — —* .....

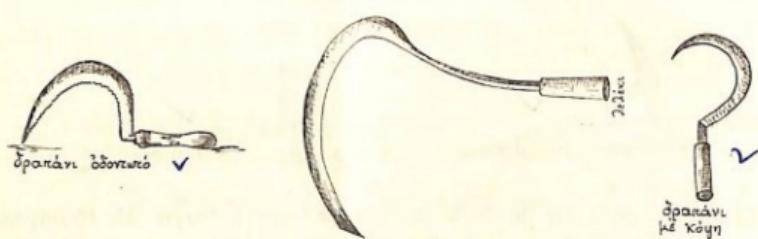
B. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

a.' Έργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποιὸν ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ίχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ-

π.χ. μὲ τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....

Δ. Ε. Ω. Ν. Υ. . . .

'Εὰν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίστης νὰ
σχεδιάσετε τὰ ἔργαλεῖα ἢ να τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποία ἄλλα ἔργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο
(ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διάτροφὴν τῶν
ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). ΙΚ - 6. Α.

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἔργα-
λείου ἢτο δύμαλή ἢ ὁδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

δ. γ. γ. γ.

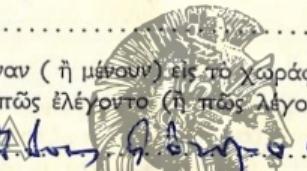
- 4) Πῶς ἢτο κατεσκευασμένη ἢ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἡ φωτο-
γραφήσατε αὐτήν). Ο σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

Δ. δ. ε. ε. ε. ε. ε.

- 5) Ποιος κατεσκεύαζεν αύτά τὰ θεριστικὰ ἔργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) .....
- .....
- 6) Ὡτὸ παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἑκριζώσεως καὶ ὅχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ δοπτρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζῷων (τῆς ρόβης κλπ.) .....
.....

β.' Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποιὸν ὑψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἢ κριθή, ἢ βρώμη, ἢ σίκαλις κλπ. ....
.....

2) Οἱ στάχυες ποὺ ἔμεναν (ἢ μέρουν) εἰς τὸ χωράφι μαζὶ μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

3) Ποὺ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιά), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτῶν τὰ δράγματα (δραξιές, πιάσματα, χεριές, χερόβιλα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοτοιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ Ᾱδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; .....
.....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χειρὶς) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ δύο; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; "Οπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζὶ, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εύρισκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)
.....

.....
.....

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ καλοῦνται ἀγκαλιές . . . . . X. ε. p. o. l e v. A. t. E

γ.' Οι θερισταί.

1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; 'Υπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν σκοτόπον ἀπὸ ἄλλον τόπον καὶ ποιον ; . . . . .

K. u. f. u. s . . . j u . v. a i m i c s . . .

2) Πῶς ἡμείθοντο οὗτοι μὲν ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ' αποκοτῆν (ξεκοτῆς). Ποία πήτο ἡ αμοιβὴ εἰς χρῆματα τῇ εἰδός ; Τὸ δὲ ἡμερομίσθιον πήτο μετὰ παροχῆς φαγῆτοῦ ἢ ἀνευ φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μὲν τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν εἰς τὸν τόπον σας ὀνομαστολογίαν) . . . . .

M. r. z. a. k. a. g. n. z. o. n. t. m. a. r. . . . .
m. r. z. e. s. o. r. t. o. d. h. u. . . . .

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύλαξιν, ιδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίστης κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλλοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἢ μέση των) ; . . . . .

O. l. f. A. V.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .....

.....
.....
.....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικά τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά .

.....
.....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἐνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυς ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινας τόπους θείζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυς πλέκουν σταυρὸν ἡ γάλαν, τὴν δποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλε.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι

δ. Τὸ δέσμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἔγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἦτοι τὸ δέσμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπειτε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ἕτερανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

.....
.....

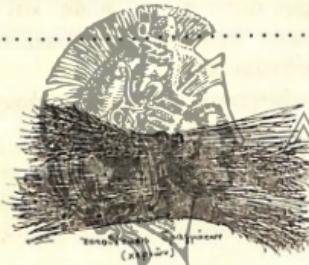
- 2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυς καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές , ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἔχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

.....Αἱ γυναικεῖαι τε τέλειοι αἱ τελεῖαι
αἱ χεριόλογοι αἱ αἱ τελεῖαι
τελεῖαι τελεῖαι τελεῖαι
10-15 χειρεῖς .....

.....

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΛΟΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ίδιαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ώρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἄγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

.....Εἰς τὴν ομριδῶν μεταβολήν
συνεκεντρώνονται εἰς ώρισμένον μέρος .....

.....

.....

ε.' Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἐπὸ πότε ἥρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὔτῆς.....

- 2) Πῶς έγίνετο (ή γίνεται) ή ἔξαγωγὴ (βγάλσιμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον η μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν η φωτογραφίαν.....

στ.' Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον η διστροφὴ τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξήρα χόρτο (π.χ. σανόν, τριφύλλη, βικόν); Εάν ναί, περιγράψατε πῶς έγίνετο η καλλιέργειά του, ἐπειτα η κοπή, η ξήρανσις καὶ η φυλαξίς αὐτοῦ.....

Σανόν... βικόν... τριφύλλη, καὶ
αριστούργη... μετανάστη πολλούς γένη τοι
αλισσούς μεταφέρει...
μεταφέρει... αριστούργη...

- 2) Πότε έθερίζετο ὁ σανός καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσον κ.ἄ.). ....

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα η φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἔχρησιμο-ποιοῦντο ; (Παραθέσατε μετά τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν δινοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) ..... Ειρηνής Μαρένης
..... Στράτεια, να... δια... μαθη...
..... Εργασίας πολεμού.....

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- a.) 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. .....

..... Εἰς ἄλωνι.....
.....
.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χῶρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμὸν δεμάτια. Εἰς τινας τόπους λέγεται : θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σερόν : "Υπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως ?"

..... Θεμωνιά.....
.....

- 3) Ύπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμὸν τῶν δημητριακῶν ; Μήπως ἐγίνετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χῶρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἀλώνι ; .....

..... Αχύρι οὐδεν.....
.....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου ; Εἰς ποιάν θέσιν ; .....

..... Εἰς σπίτια ποιεῖται, σπίτια.....
..... Εδώ μετέβη για την συνεργασία.....

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλάς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. μὲ ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Εἴδη... οἱ μογένεις μιν... θέματα...

πορφύρα... λευκό... αργυρό... αργυρόπολη

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; .....

1)... πολύ... — Αὐτόν οὖν

- 7) Εἴδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἑκάστου καὶ παραθέσατε σχέδιασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Π... ξ... τ... ε... α... λ... ν... — χωματάλων

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλόνι ἔκαστρον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνηθῶς διὰ μείγματος κόπρου βιῶν καὶ ἀχύρων).

Κ... λ... λ... ε... α... μ... ο... η... τ... γ... λ... λ...
τ... γ... λ... λ... μ... ε... α... μ... γ... λ... λ...
α... μ... γ... λ... λ... μ... ε... α... μ... γ... λ... λ...

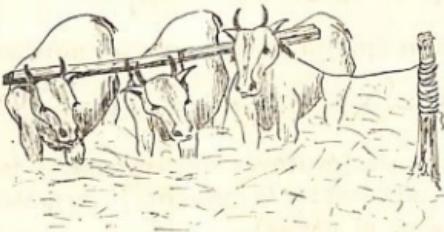
- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἔναρξις τοῦ ἀλωνισμοῦ γίνεται ὥρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .....

Φθινόπωρος

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οίονδήποτε ἄλλον.

.....Καταπατήσατε την περιφέρειαν της γῆς.....
.....Αλώνισμα.....?

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποιησὸν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερόμενῶν ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

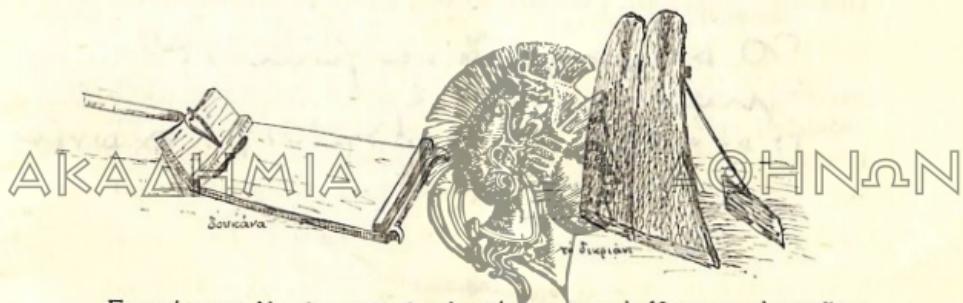
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνισμοῦ σύλιμος στῦλος, μῆκος δύο μετρῶν (καλούμενος στήγερος, στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ ὅποιού εἰσαρτώνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἔτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῷα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὐτανά κόβουν τὰ στάχυα.....

.....Φέρετε την περιφέρειαν της γῆς.....
.....Αλώνισμα.....?
.....Μυμητικό.....?

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἀλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνόστυλον μὲ τὰ ζῷα; (Εἴς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές, αἱ ὅποιαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνισμοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῷα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὅποιον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν λαιμὸν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διαστηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἔνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες και σχετικάς φωτογραφίας η ίχνογραφήματα).....
.....
.....
.....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἐν τεμάχιον ἡ δύο, προσαριμοζόμενα. Αὕτη ὡπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἔλασμάτων ἡ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἔξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἔξευγμένων ζῷων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷς εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχάνημα ἡ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίστης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἡλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἀλωνιστικὸν μηχάνημα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὅσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῷων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; .....

ΘΥ

- δ) Ἀπό ποίαν ὡραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένην; .....

διακόπτεται διὰ νὰ

- 12) Ποια ἄλλα ἀλωνιστικά ἔργα λεῖται εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τίνας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ἔύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Ο. Διχάλι τοῦ Καναρίου. Τοῦ

μαλακοῦ δικούλου

ρ. μέλος τοῦ αριθμοῦ τοῦ δικούλου

~~ΑΚΑΔΗΜΙΑ~~

~~ΑΘΗΝΩΝ~~

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῷα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχάνημα τοὺς ἀκόπους στάχυς; .....

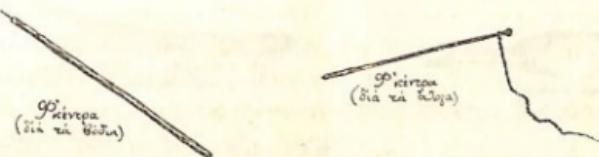
τοῦ

- 14) Ἡτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῷων; ('Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὐτῇ βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἴχε καὶ ποία ἢ κατασκευή της; (Σχεδιάσσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). .....

τοῦ βουκέντρου

- 15) Πώς λέγεται ή έργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἡλωνίζοντο καθ' ἡμέραν .....

.....
2 τμ. 617 ..... 5-6 .....

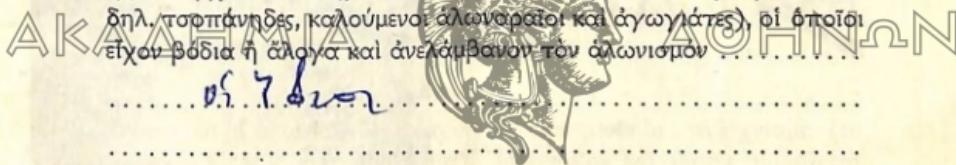

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ὅχυρα ἀπὸ τὸν καρπόν; (ἐν Κρήτῃ: μάλαμα)

.....
Πανχάς .....

- 17) Ποιοι ἀλωνίζουν: ὁ ὕδιος ὁ γεωργὸς μὲν ιδικά του ζῷα η ὑπῆρχον (η ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταί (ἐν Αἴτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. τσιφτανηδες, καλούμενοι ἀλωναραβοί καὶ ἄγωγιάτες), φί ὁποῖοι εἶχον βρεισια η ἀλογα καὶ ἀνεκάμβιον τὸν ἀλωνισμὸν .....

.....
φί 7 φυτα .....

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲν ζῷα καὶ μὲν ἀλωνιστικὸν ἔργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲν χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπτανον) η μὲν ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

.....
.....
.....
.....
.....

- 19) 'Ο κόπτανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποιού ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποιον τὸ σχῆμα του; .....

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

“Υπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ὅλα πρόσωπα ἐπ’ ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

.....
.....
.....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (έξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ’ εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ὀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτο-
μερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς,
παραβέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῷων, ὡς ἐπίστης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου,
ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποια ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἔλεγοντο εἰδικά δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν
συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

.....Ν. 4.....ο. Σφραγίδες.....τελ. σημείωση -
(Σημείωση)

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ὀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.
Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνταρισμὸς κλπ.). (Περιγρά-
ψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) 19.5.5 (Ε.Ε.Τ.)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ..... δ. ΑΡ. .... ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν
Αἴτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται
τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην :
θρινάκι, εἰς Αἴτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι)
καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

.....Ο. Ηρακλές.....μ. τελ. σημείωση
.....μαλ. Ε. μηλ. δέρμα - Μ. εργ. δ. αφτού
.....ε. ν. π. εργ. ν. - .....

‘Ο σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ὀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπόν, καρφώνεται τὶ ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο . . .

.....Σχῆμα της μαχαίρας που έχει βρεθεί
τηνάκι από την πράξην της πολιτείας.

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο . . .)

.....Μέ... φτυάρι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶς (ἀνεμίζει) ἄνδρας, γυναικαὶ εἰδικὸς λιχνιστής ἐπ' ἀμοιβῇ ;

.....Ανεμιζεται.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἴς τινας τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κοντύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

.....Καρποί... μεταχειρίζεται.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαθούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο . . . .

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; . . . .

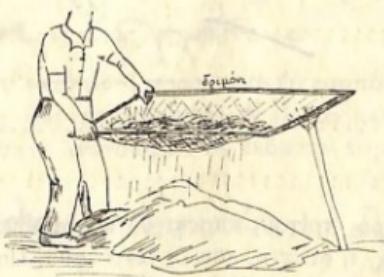
Μέ... ρ... τ... ρ... μ... ν...

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὔτῶν
ύλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ διὰ άλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ διαφόρων μεγεθῶν π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βιολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὄλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἔργαλείων καὶ σκευῶν)

Μαργαρέτα

- 7) "Οταν ἑτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποιὸν ἔργαλείον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἔργαλείον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δέ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

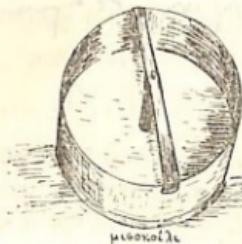

- 8) "Αλλαξ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

γ'.1) Ποῖαι ὁφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. "Ηρχετο ὁ δεκατιοτής εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποιὸν μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιοτοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του είς όκαδας, είς κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ίχνο-
γράφημα αύτοῦ βλ. κατωτέρω σχετικάς εἰκόνας).....

Λεπτομέρεια της ουράς της αράς αρά.
Λεπτομέρεια της αράς αρά.

- 2) Ποια ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο είς εἰδος εἰς τὸ ἀλώνι;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ χυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιτικό καπέλο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ίχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν)

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγὴ (ό καρπός) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποια δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας)

...Εργασία της γης της γης...

- 4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (άχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εις την ύπαιθρον ; .....

...Εβ... Ριχ... παντες (Μαρτινός) .....

- 5) Πᾶς ἔγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ὄλωνισμα ; .....

Διαφοραὶ ἐν μοναδικοῖς σταχύσι
... οὐρανοί ..

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων, τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πᾶς λέγεται ἡ πλεκτὴ οὐτῇ ; Ποῖον τὸ σχῆμα της' ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς τοῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσῳ χρόνῳ ;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΟΗΝΩΝ

Δ. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἄναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ύπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἐσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἱούδα), ἐσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Κατεβ... τίς... Θεομηρί... έτος .....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ώραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

Α' Ιαν. Β' Φεβρ. Σ. Μαρ. Ιούν.

Μαΐ. Ιουν. Ιούλ. Αυγ. Σεπ.

Χειρ. Ιαν.

- 2) Πώς λέγεται ή φωτιά αύτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.) .....

Π.ΣΙΑ.Η.Δ.Λ.Ρ.

- β'. 1) Ποιοι άνάπτουν τήν πυράν παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος ; .....

Α.Τ.Δ.Π.Π.Ω.Ν.Υ. Π.Φ. Π.Α.Ι.Δ.Ι.Α.Φ.

- 2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν. Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναι, ἀπὸ ποιον μέρος ; .....

Μ.ξ.σ.ι. τ.σ.η. χ.π.ρ.ι.σ.ν.

- 3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Μ.ξ.σ.ι. μ.ξ. δ.ι.χ.α.λ.ω.ι.θ. Ι.γ.λ.ζ.

Ε.ν.γ.μ.ε.ν.π.ρ.ώ.ν.ν. Π.α.ρ? Ε.μ.ά.σ.θ.λ.ν.ν. Φ.μ.
Γ.ε.γ.ε.λ.α.σ. τ.ε.ν.χ.ε.τ.η.π.ρ.ή.ν.ν. Σ.ε.ν.ά.ρ.ρ.ε.ε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- γ'. Ποιαί αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπουν διά κάθε πυράν ;

- 1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, έθρηκα, φόσματα, κρότοι, θόρυβος. Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα .....

- 2) Πηδήματα, χοροί γύρω ἀπὸ τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

Π.Α.λ.λ.σ.λ.ξ. ε. - .η.δ.η.ρ.ε. λ.θ. ο.η.λ.η.ρ.ε
ε.ν.ά. ο.λ.η? ή. φ.ω.ι.τ. λ.θ. μ.α.ρ.ό. λ.η.φ.ω
λ.η.θ. .... τ.ω.ρ.λ. μ.έ.τ.ο. χ.ο.ρ.ό. λ.γ.ρ.ω
λ.θ.ο.ρ.θ. λ.η.γ.ω.λ.ε.τ.

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυράς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-
λούδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιᾶς κλπ.) ....

... 5-7 d. C. myrsinif. foliages
and smallish roundish C. myrsin-
if. (21), and 47 species.

- 4) Καίονται (ή έκαιοντο) όμοιώμαστα· π.χ. κατά τό Πάσχα όμοιώματοῦ "Ιούδα" (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

new topics

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

Επίκληση της Ακαδημίας
για την πρώτη συνέλευση
της).

Τεράπονος στο χωριό Σύριον
για την πρώτη συνέλευση
της οποίας η πρώτη σύνταξη

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

[Επίκληση της Βραζεγγιανής Ακαδημίας,
της οποίας η πρώτη συνέλευση 1-23
οκτωβρίου 1920].

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΜΗΝΟΥ ΕΛΛΑΣΟΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ ΔΗΜΟΥ Λ/Λ ΑΕΙΟΝ
ΕΚΠΑΙΔ. ΠΕΡ. ΗΛΙΑΣ ΝΑΝΝΙΝΟΥ

Αριθ. Πρωτ. 2312

Νομός Αθηνών

ΠΡΟΣ
ΓΟΥΝΙΚΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΝ ΔΗΜΟΤ. ΣΧΟΛΕΙΟΥ
ΕΠΕ. Ηλίας Ναννίνος

ΑΚΑΔΗΜΙΑ